

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 25 Şubat 2026
Sayı: 174

10/3873

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Mart 2025 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bağlı kurumlara yönelik yürütülen soruşturmalar sürecinde ortaya çıkan gözaltı, tutuklama, kayyum uygulamaları, yargı süreçleri, savunma hakkı, basın özgürlüğü ve toplantı-gösteri hakkına ilişkin iddiaların tüm yönleriyle incelenmesi; hukuki, idari ve anayasal boyutlarının ortaya konulması ve gerekli yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 24.02.2026

Özgen ÇAYRAZ
Sarıyer Milletvekili

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Ali Özdemir
K. Maraş Mu.
Mersin Mu.

Ömer Fethi Özer
Urşde

Ayhan BARUT
Adana Mu.

Hüseyin YILDIR

Diyadin Mu.

Ulguş BAYRAKÇI
Arhiv Mu.

Deniz Demin
Ankar Mu.

Dr. İhami Özcan ATGÜN
Tekirdağ Mu.

Swat ÖZÇAĞDAŞ
İstanbul Mu.

K. Durmaz
Kadın Durmaz
Tokat Milletvekili

GEREKÇE

19 Mart 2025 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bazı ilçe belediyeleri ile kamu görevlilerine yönelik başlatılan soruşturmalar, Türkiye’de hukuk devleti ilkesinin işleyişi, yerel yönetimlerin demokratik meşruiyeti ve temel hak ve özgürlüklerin korunması bakımından kapsamlı tartışmalara yol açmıştır. Soruşturma sürecinde gerçekleştirilen gözaltı ve tutuklama işlemlerinin kapsamı, seçilmiş yerel yöneticilere yönelik idari tasarruflar ve kayyum uygulamalarına ilişkin değerlendirmeler, siyasi parti faaliyetleri ile toplantılarına müdahale edildiği yönündeki iddialar, savunma hakkı ve avukat erişimine getirildiği ileri sürülen sınırlamalar, gazeteciler ve basın kuruluşlarına yönelik işlemler, bilirkişi raporlarının hazırlanma süreçlerine ilişkin tartışmalar ile toplantı ve gösterilere yapılan müdahalelerde kolluk kuvvetlerinin güç kullanımına dair iddialar kamuoyunda yargı süreçlerinin işleyişine ve hukuka uygunluğuna ilişkin ciddi tereddütlerin oluşmasına neden olmuştur.

Anayasa’nın 2’nci maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilkesi, 19’uncu maddesinde güvence altına alınan kişi özgürlüğü ve güvenliği, 26 ve 28’inci maddelerde yer alan ifade ve basın özgürlüğü, 34’üncü maddede düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, 36’ncı maddede güvence altına alınan adil yargılanma hakkı ve 127’nci maddede yerel yönetimlerin seçimle işbaşına gelmesine ilişkin hükümler birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu süreçte gerçekleştirilen uygulamaların anayasal güvencelerle ne ölçüde uyumlu olduğunun tespiti demokratik hukuk devleti bakımından zorunluluk arz etmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa’nın kendisine verdiği denetim yetkisi çerçevesinde yürütme ve idarenin işlemlerini incelemek, kamu gücünün kullanımında hukuka bağlılığı gözetmek ve kamuoyunda oluşan tereddütleri gidermekle yükümlüdür. Bu kapsamda, söz konusu soruşturmalar sürecinde gerçekleştirilen gözaltı ve tutuklama işlemlerinin hukuki dayanaklarının, seçilmiş belediye başkanları ve yerel yöneticilere ilişkin idari tasarrufların gerekçelerinin ve kayyum uygulamalarının hukuki dayanaklarının, siyasi parti faaliyetlerine yönelik baskı iddialarının değerlendirilmesinin, savunma hakkı ve avukat erişimine ilişkin uygulamaların, basın özgürlüğü ve siyasi faaliyetler bakımından ortaya çıkan müdahale iddialarının, toplantı ve gösterilere yönelik kolluk müdahalelerinin ölçülülük ilkesine uygunluğunun, bilirkişi raporlarının hazırlanma süreçlerinin ve yargı süreçlerinin işleyişine ilişkin kamuoyunda ortaya çıkan kaygıların bütüncül biçimde araştırılması gerekmektedir.

Söz konusu süreç yalnızca bireysel ceza soruşturmalarıyla sınırlı bir adli mesele niteliği taşımamakta; hukuk devleti ilkesinin işleyişi, demokratik temsilin korunması, yerel yönetimlerin meşruiyeti ve temel hak ve özgürlüklerin güvencesi bakımından yapısal sonuçlar doğurabilecek bir nitelik taşımaktadır. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin anayasal denetim yetkisini kullanarak süreci tüm yönleriyle araştırması, kamuoyunun doğru ve eksiksiz biçimde bilgilendirilmesi, hukuki belirliliğin sağlanması ve benzer tartışmaların tekrar yaşanmaması için gerekli yasal düzenlemelerin belirlenmesi demokratik hukuk devletinin gereğidir.

Bu sebeplerle, söz konusu sürecin tüm yönleriyle incelenmesi, ilgili kamu kurumlarının uygulamalarının değerlendirilmesi, sorumlulukların belirlenmesi ve yapısal sorunların tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

